

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการศึกษาวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. อาจารย์พยาบาลที่รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรระดับวิชาชีพของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 9 แห่ง จำนวน 53 คน จำแนกได้ดังต่อไปนี้

วิทยาลัยมิชชั่น	จำนวน 9 คน
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	จำนวน 8 คน
มหาวิทยาลัยรังสิต	จำนวน 7 คน
มหาวิทยาลัยพายัพ	จำนวน 6 คน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	จำนวน 6 คน
วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	จำนวน 5 คน
วิทยาลัยคริสเตียน	จำนวน 4 คน
มหาวิทยาลัยสยาม	จำนวน 4 คน
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	จำนวน 4 คน

2. ประมวลการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ของทุกสถาบัน จำนวน 18 ฉบับ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมดดังที่กล่าวมาข้างต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชุด ดังนี้คือ

1. แบบบันทึกผลการวิเคราะห์ประมวลการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน พร้อมคู่มือในการวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประมวลการสอนแต่ละสถาบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนี้

ภาคทฤษฎี

1) บทนำสู่การพยาบาล	ประกอบด้วยข้อย่อย 4 ข้อ
2) แนวคิดและการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน	ประกอบด้วยข้อย่อย 17 ข้อ
3) เนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ประกอบด้วยข้อย่อย 1 ข้อ
ภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาล	ประกอบด้วยข้อย่อย 12 ข้อ
ภาคปฏิบัติที่หอผู้ป่วย	ประกอบด้วยข้อย่อย 4 ข้อ
	รวมทั้งสิ้น 38 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน โดยครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา คือ เนื้อหาของวิชา การวางแผนการสอน วิธีการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล อุปกรณ์การสอน และสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวม 32 ข้อ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษาวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้สอน

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดการศึกษาวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ

1) ด้านนโยบายหรือเป้าหมายของสถาบัน	3 ข้อ
2) ด้านเนื้อหาวิชา	6 ข้อ
3) ด้านการวางแผนการสอน	9 ข้อ
4) ด้านวิธีการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	17 ข้อ
5) ด้านการวัดและประเมินผล	10 ข้อ
6) ด้านอุปกรณ์การสอน	7 ข้อ
7) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน	6 ข้อ
8) ด้านประสิทธิภาพของผู้สอน	9 ข้อ

รวมทั้งสิ้น 67 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ใช้วัดความสำคัญขององค์ประกอบที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับคะแนน การให้คะแนนจะให้คะแนนรายชื่อ โดยมีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0-4 คะแนน ดังนี้

4 คะแนน	หมายถึง	มีความสำคัญมากที่สุด
3 คะแนน	หมายถึง	มีความสำคัญมาก
2 คะแนน	หมายถึง	มีความสำคัญพอควร
1 คะแนน	หมายถึง	มีความสำคัญน้อย
0 คะแนน	หมายถึง	ไม่มีความสำคัญเลย

สำหรับส่วนที่ 2 ใช้วัดปริมาณที่เกิดขึ้นจริงขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าว โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับคะแนน เช่นกัน คือ

4 คะแนน	หมายถึง	เกิดขึ้นมากที่สุด
3 คะแนน	หมายถึง	เกิดขึ้นมาก
2 คะแนน	หมายถึง	เกิดขึ้นพอสมควร
1 คะแนน	หมายถึง	เกิดขึ้นน้อย
0 คะแนน	หมายถึง	ไม่เกิดขึ้นเลย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำไปตรวจสอบความเที่ยงตามเนื้อหา (Content validity) โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับอาจารย์ที่สอนวิชาการพยาบาลพื้นฐานที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ที่วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 15 ท่าน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาช (α - Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเนื้อหาวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากประมวลการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐานของสถาบันการ

ศึกษาพยาบาล ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 9 สถาบัน โดยใช้แบบบันทึกผลการวิเคราะห์
ประมวลการสอน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ในการจัดการศึกษาวิชาการพยาบาล
พื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าภาคหรือหัวหน้าสาขาวิชาการพยาบาลพื้นฐาน หรือผู้ได้รับ
มอบหมายให้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ในสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนทั้ง 9 สถาบัน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างไว้

3. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้สอน และปัญหาในการจัดการศึกษา
วิชาการพยาบาลพื้นฐาน โดยการแจกแบบสอบถามแก่อาจารย์พยาบาลที่สอนวิชาการพยาบาล
พื้นฐานทุกคนในแต่ละสถาบัน จำนวน 53 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการวิเคราะห์ประมวลการสอน ด้วยการแจกแจง
ความถี่ (Frequency)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการสรุปประเด็นสำคัญตามหัวข้อที่กำหนด
ในการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้สอน วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ปัญหาในการจัดการศึกษาวิชาการพยาบาลพื้นฐาน

ส่วนที่ 1 การจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่มีผลต่อการจัดการ
เรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน

1) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard deviation) ของความสำคัญขององค์ประกอบที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการ
พยาบาลพื้นฐาน

2) นำค่าเฉลี่ยมาจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบดังกล่าว

ส่วนที่ 2 การจัดระดับปริมาณปัญหาที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน
วิชาการพยาบาลพื้นฐาน

1) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ
ปริมาณที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน

2) คำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างปริมาณที่คาดหวังกับปริมาณที่เกิดขึ้นจริง ($E_i - O_i$) ของแต่ละองค์ประกอบ โดยให้ค่าปริมาณที่คาดหวังของข้อความทางบวกเป็น 4 คะแนน สำหรับข้อความทางลบเป็น 0 คะแนน และให้ค่าปริมาณที่เกิดขึ้นจริงตามการพิจารณาของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้คือ

เกิดขึ้นมากที่สุด	ทางบวก 4 คะแนน	ทางลบ 0 คะแนน
เกิดขึ้นมาก	ทางบวก 3 คะแนน	ทางลบ 1 คะแนน
เกิดขึ้นพอสมควร	ทางบวก 2 คะแนน	ทางลบ 2 คะแนน
เกิดขึ้นน้อย	ทางบวก 1 คะแนน	ทางลบ 3 คะแนน
ไม่เกิดขึ้นเลย	ทางบวก 0 คะแนน	ทางลบ 4 คะแนน

3) คำนวณปริมาณปัญหาการจัดการเรียนการสอน (P) และตัดสินระดับปัญหาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (วิธีคำนวณ ดูในภาคผนวก ตารางที่ 48 และตารางที่ 49)

4) วิเคราะห์ส่วนที่เป็นปัญหาอื่น ๆ และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อเรื่องเพื่อสรุปใจความสำคัญ